

În satul Trebujeni, raionul Orhei, pe timpuri, în secolul trecut, exista un frumos parc în centrul localității, cu extindere până la râul Răut. Parcul a fost gândit și creat pentru un sat care trebuia să conserveze frumoasele case bătrânești, un buchet de tradiții locale și să devină o localitate etnografică reprezentativă pentru R.Moldova. Trebujenii, deși situat în inima rezervației peisagistice și complexului natural-cultural “Orheiul Vechi”, a suportat un șir de experimente ciudate, care i-au știrbit din frumusețe și din chipul de localitate etnografică. Improvizația și lipsa de gust și măsură au luat locul unei dezvoltări durabile, ecoturistice, etnografice, aducând în peisajul satului Trebujeni mai multe construcții, care îi schimbă aspectul atractiv, tradițional.

Autoritățile raionale și centrale nu s-au grăbit să stăvilească improvizațiile locale și să ofere un plan de dezvoltare comunitară, menit să asigure păstrarea aspectului de sat moldovenesc, ci au încurajat prin tăcerea lor degradarea continuă a unei așezări de o importanță națională și europeană, dacă luăm în calcul că dosarul “Orheiul Vechi” este depus la UNESCO pentru ca arealul respectiv să fie inclus în lista Patrimoniului Mondial. Evident, se cere cât mai urgent din partea Chișinăului și a Academiei de Științe elaborarea unui Plan complex de conservare și dezvoltare comunitară a satelor din bazinul râului Răut, începând de la Păhârnicieni și până la Ustia. În această ordine de idei, e necesar să fie sistate un șir de improvizații locale, care deformează oribil aspectul satelor moldovenești de pe malurile Răutului.

La fel este necesar de salvat locul parcului de la Trebujeni, de oprit intențiile primăriei de a repartiza din contul spațiilor verzi terenuri pentru diferite construcții. Considerăm că autoritățile raionale și locale au obligația, conform Legii nr.591 a spațiilor verzi din localitățile urbane și rurale din 23.09.1999 2000, să includă parcul din Trebujeni în egistrul comunei, să elaboreze harta la cadastru pentru ca nimeni niciodată să nu poftască să ia o palmă de pământ dintr-un loc de utilitate publică.

La fel insistăm ca Ministerul Culturii, autoritățile de la Orhei, Criuleni, Trebujeni să demoleze cele două construcții capitale (una din apropierea podului de la Trebujeni și alta de pe vârful dealului deasupra Butucenilor) de pe terenurile agricole și să amendeze proprietarii care au sfidat și batjocorit mai multe legide protecție a complexului “Orheiul Vechi”.

Aurel DUMITRU

P.S. Despre construcția nelegală din complexul natural “Orheiul Vechi” a tras alarma încă acum 3-4 ani. Autoritățile raionale Orhei nu au întreprins nimic pentru a curma această fărădelege. Suntem în așteptare...

Sursa: revista „Natura”, noiembrie 2010